תניא כוותיה דר' אמי (4) דקתני בין שעשה

בה מאמר ובין שלא עשה בה מאמר א"נ מרישא דקתני משנכנסה לרשותו נגמרה

לו ואי דלא קדיש מאי נגמרה לו תפשום

מיניה כשעשה בה מאמר מאי וכשאר

דברים כן נדרים דקתני אמר רבא הכי קתני

אי אתה מודה שאין חייבין סקילה כנערה

המאורסה אמר רב אשי מתני' נמי דיקא אין

יבמה גמורה לאישה כשם שארוסה גמורה

לאישה: מתני' יהאומר לאשתו כל

הנדרים שתדורי מכאן עד שאבא ממקום

פלוני הרי הן קיימין לא אמר כלום הרי הן

מופרין ר' אליעזר אמר מופר וחכ"א באינו

מופר אמר ר"א אם הפר נדרים שבאו לכלל

איסור לא יפר גדרים שלא באו לכלל איסור

אמרו לו הרי הוא אומר יאישה יקימנו ואישה

יפרנו יאת שבא לכלל הקם בא לכלל הפר

לא בא לכלל הקם לא בא לכלל הפר:

גמ' איבעיא להן לר"א מיחל חלין ובמלין

או דלמא לא חלין כלל למאי נפקא מינה

מסורת הש"ם

נדרים הלכה ט סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סימן רלד סעיף כח:

תוםפות

מאי תניא כוותי' אמי. מאיזה דבר הברייתא [מייתי דר"א בשעשה מאמר לכשעשה מחמר קני: א"נ מרישא. למדנו כר' חמי, מדקתני משנכנסה לרשותו כו' עד משבאת לרשותו אינו דין שתגמר לו, משבאת לרשותו דיבמה. והחלמוד אינו מביא כ״א תחלת הדבר דנגמר, ואית דגרים וא"נ דיבמה קסמיך, אלא פשוט בשמשה מאמר איירי: מאי וכשאר דברי'. דלעיל (עד:): שאין חייבי' עליה סקילה. גם אחר שעשה בה מאמר, (ונו ניום ייבס) ובין בשני אשה ע"י המאמר, כמו כן לא יפר לה: מתני' גמי דיקא. שראיית ר"ע מטעס [שאינה] נגמרה לחיוב סקילה, דקתני אין יבמה גמורה לאישה, מדהזכיר אישה (ולא) [וגס] הזכיר ארוסה שמענו שמסקילה למד, אפי עם האב לא יפר דאפי כארוסה לא יפר למפי במרוסה כמו חשיב ליה ר"ע. ותימ' כיון דלר"א מאמר קונה קנין גמור כב"ש ור' יהושע לכאורה כב"ש ולב"ש קונה מן התורה דדרשי (עי קירושין יד.) ולקחה (דברים כה), וא"כ אמאי אין חייבי' עליה סקילה, ומאי קאמר ר"ע לר"י אי אתה מודה שאין חייבי' עליה סקילה: מתגי' האו' לאשתו כל נדרי' שתדורי מכאן עד שאבא. פי׳ מחותה שעה (שחסרת) מחומה שעה (שחקרת) [שחלא] עד שחבא: הרי הן קיימי' לא א' בלום. לפי שחינו גומר בליבו לקיים, שיש נדרי' שלא יחפון הלכך ה"ל כקיוכ בטעות, לשון הקונט׳. מיהו היה יכול לפ' דלכך לא א' כלום דטעמ' דר"א היים יכול לפי דלק לה ה' כלום דטעמ' דר"ה דמופרים משום ק"ו ולה שייך גבי קיום, דדין הוא דמקיים נדרי (כמו) [כיון] שבאו לכלל איסור אבל אומם שלא באו לא יקיים דגרועי' הם (ואם) 'ואפי'] אחר שקיים יפר. אבל לריך בפירושו בגמר דמלחא דחנן שאמרו את שבא לכלל הקם בא לכלל הפר. ונדרי דלנוחיד אינם נאפר, ומדרי דעעמד מינט באים לכלל הקם, ולא אית להו ק"ו, אלא ע"יכ טעמא משום דהוי קיום בטעות: אם מפר נדרי' שבאו ולבלל] איםו'. נדרי' שחלו בכר: לא יפר שלא באו לכלל איפו'. שלא באו לכלל איפו'. שלא נאו עדיין: את שבא לכלל הקם. דהיינו נדרי׳ שחלו: עדיין אינו יכול להקים לד"ה, דהוי היות דייייי-י

ש סניא כווסיה דר' אמי. דאוקמה [עד.] להא דר' אליעזר כשעשה בה ממ א ב מיי פייג מהלי מאמר: מה אשה שאין לו חלק בה עד שלא חבא לרשוחו. דהיינו ארוסה: משבאת לרשותו. היינו משקדשה והיינו לישנא דמשבאת דאילו נשואין בלשון כניסה מדכר להו תנא כדתנן (לעיל עג:) עד שתכנס

לרשותו: נגמרה לו. לענין הפרת נדרים דמפר בשותפותיה דאב: חשה שיש לו חלק בה עד שלח חבח לרשותו. דהיינו יבמה שהיה לו חלק בה משום זיקה קודם שעשה בה מאמר: משבאת לרשותו. דהיינו כשעשה בה מאמר אינו דין שתגמר לו ויהא זכאי יבם להפר נדריה בשותפות: כשאר דברים כן נדרים. משאר דברים אתה למד שאין היבם מפר נדריה שהרי לשאר דברים אינה כארוסה ואפילו עשה בה מאמר וכדמפרש לקמן אף להפרת נדרים כן שאינה כארוסתו ואינו מפר נדריה אפילו בשותפות: הבל עליך בן עואי. על עלמו היה דואג מפני שלא שימש את ר"עד: מאי תניא כוותיה דר' אמי. דאוקמה בשעשה בה מאמר היכא תניא כוותיה: דקתני ביו שעשה בה מחמר. חלמה שמעיה ר"ע לר"א דבעשה בה מאמר מיירי: אי נמי מרישא. דקתני משנכנסה לרשותו נגמרה לו. האי לישנא לאו דוקה דהוה ליה להתויי השה שיש

דברים כן נדרים דקתני. מאי נינהו אותן דברים דקא יליף נדרים מינייהו: שאין חייבין עליה סקילה. שאין חייבין על היבמה סקילה ואפילו עשה בה מאמר. אלמא לא עדיף מאמר דיבמה כקדושין כשם שארוסה גמורה לאישה. דארוסה בסקילה אם זינתה: ולענין הלכה קי"ל כר"ע דאינו מפר לא לאחד ולא לשנים דאע"ג דקי"ל

בגון לו חלק בה עד שלא חבא לרשותו משבאת לרשותו אינו דין שתגמר לו אלא ריש מילתא נקט: **מאי כשאר** דחרוסה: מסניסין נמי דיקח. דמחיוב סקילה קח מייתי רחיה:

ומאי תניא כוותיה (ב). ממאי משכחינן הכא דתניא כוותיה דר' אמי דכשעשה בה מאמר פליגי: מדקסני ר"ע אומר כלום חלקנו בין יבם כו' בין שעשה בה מחמר כו'. מכלל דשמעיה ליה לר"ח דחמר דכשעשה בה מאמר יפר ואהכי מהדר ליה ר"ע הכי: א"ג. מדקאמר

ר' אליעזר ברישא משנכנסה לרשותו נגמרה לו אשה שיש לו חלק בה וכו' אינו דין שתגמר לו ואי דלא קדיש דלא עשה בה מאמר מאי נגמרה לו איכא: אי אתה מודה. שאפילו עשה בה מאמר שאין חייבין עליה סקילה כנערה המאורסה הלכך לגבי נדרים נמי לא הוי כארוסה ואהכי אינו יכול להפר לה: מסניסין נמי דיקא. כרצי אמי (ג) טעמא דר"ע דאמר בברייתא וכשאר דברים כן נדרים משום סקילה הוא דקאמר: דקחני אין היבמה גמורה לחישה. מדקח קרי לה ליבמה אשה אלמא כשעשה בה מאמר עסקינן ומדאמר הכי דאיכא נמי להקיש לארוסה שמע מינה דמשום סקילה הוא דקאמר ר"ע דאינו מפר כשם שמפר לחרוסה: מתנר' הרי הן קיימין לא אמר כלום. דנדרים שלא באו לעולם אינו יכול לקיים: שבחו לכלל חיסור. שכבר נדרה וקא חייל עלה אפילו הכי מפר כ"ש דמפר אותן שלא באו לכלל איסור כשיבאו דעדיין לית בהו מששא. אבל לענין קיום אי אפשר שידון כך

דנדרים שכבר באו לכלל איסור דין הוא שיקיים הלכך לא אמר כלום לדברי הכל: אם שלא בא לכלל הקם. שעדיין לאו באו לעולם ואי אפשר לקיימו כדקתני דכי אמר הרי הן קיימין לא אמר כלום: אינו בא לכלל הפר. דאינו יכול להפר: גב" מיחל חיילי. עלה ובטלי לאלתר משום (ד) דהפרה קודם לכן: או דילמא לא מייני כלל. דהפרה דעבד קא מהניא דלא חיילא עלה שום נדר: דאי

יש זיקה ולעיל פרישנא טעמא דר"ע משום דסבירא ליה אין זיקה איכא למימר ה"מ מקמי דאייתי לה הך ברייתא אבל בתר דאייתי לה חזינן דאפילו סבירא ליה לר"ע דיש זיקה מצי אמר דלא יפר לפי שאין היבמה גמורה לאישה שאין חייבין עליה סקילה כנערה המאורסה וכיון דקלסיה בן עואי לר"ע וזכינהו לר"א ור' יהושע בדינא דלא אהדרו ליה מידי נקטינן כוותיה וכן פסק הרמב"ן ו"ל. ומסתפקא לי כיון דינם לא מצי מפר אב במקום יבם מן הארוסין אי מצי מפר או לא ולא ידענא אכרעותא בהא מילתא. מיהו מסתברא לי דנדרים שנדרה בבית אביה או בעודה ארוסה מלי מפר לה דהא כל היכא דליכא ארוס מת הבעל נתרוקנה רשות לאב והכא כיון דלא זכי יבם בנדרי יבמה כמאן דליתיה דמי. וממה שפרשתי למעלה (דף עא:) בשם רבותי בעלי התוס' ז"ל בההיא דב"ש סברי בנדרים נמי שנראו לארוס נתרוקנה רשות לאב נ"ל כן דהא לפי פירושם ז"ל טעמייהו דב"ש משום דכיון דנראו לארום ראשון לא זכי בהו ארום אחרון ואע"ג דאיתיה לארום אחרון כמאן דליתיה דמי וכיון דכמאן דליתיה דמי קם ליה אב כאילו איתיה באפי נפשר׳ וליכא ארום לדידן נמי ביבם כיון דלא זכי בנדרי ארום ראשון אב מצי מפר. מיהו בנדרים שנדרה ברשות יבם אכתי מספקא לי. זהו מה שנראה לי בזה ולענין מעשה צריך עיון ובדיקה בדברי הראשונים ו"ל: בותבי" החומר לאשמו וכו' מכאן ועד שאבא ממקום פלוני. מאותה שעה שאלא מכאן ועד שאבא ממקום פלוני. והיינו דקתני מכאן ולא קתני מיום זה לפי שאין דעתו אלא מיום שילא מכאן ומש״ה לא מפר לה מהשתא דחייש דלמא בעודו אצלה תדור נדרים שירצה בקיומן וכדפרישית לעיל (דף עג.) בההיא דהאומר לאפוטרופוס: הרי הן קיימין לא אמר כלום. דדוקא לענין הפרה אמר ר"א מופר משום ק"ו דידיה כדמפרש ואזיל 🔊 (ולענין הקמה אדרבה היא הנותנת) אם הפר נדרים שבאו לכלל איסור שהם חזקים ביותר שכבר חלו לא יפר נדרים שלא באו לכלל איסור ולא חמירי כולי האי אבל לענין הקמה אדרבה דנהי דאשכחן דנדרים שחלו דחמירי מלי לקיומי מאן לימא לן הכי בנדרים שעדיין לא חלו דלא אלימי: את שבא לכלל הקם. נדרים שחלו: לא בא לכלל הקם. נדרים שלא חלו: לא בא לכלל הפר. דאע"ג דאיכא ק"ו בעל כרחך הקישן הכתוב: גבו" לר"א מיחל חיילין ובעלין. לר"א דאמר דמלי מפר נדריה קודם שחדור מי אמרינן דאותן נדרים שנדרה לאחר הפרה חיילי דהפרה לא מעכבא בהו ומיהו בעלי להו מיד או דלמא לא חיילי כלל כיון שהפר לה קודם שנדרה: "האספים אחרינא בהדין נדרא. כגון שנדרה היא במיר ובא אחר ואמר ואני כמוה אי אמרת חיילין ובטלין הויא תפיסותא דנהי דבטילי להו מיד אפי׳ הכי כיון דחיילי מלי מתפים בהו דכי אמר ואני כמוה אהריני וזירה דקאמרה קאמר ואי לא חיילי ליכא חששא הלכך לא הויא התפסה. ומקשו הכת ותפי׳ חימת חיילין ובטלין היכי מצי מתפים מחי שנת ממחי דבעית לן בריש מכילחין (דף יה:) היכת דמנת בשר שלמים לחתר זריקת דמים קמיה והתפים ביה בשר אחר ואמר זה כזה דאיבעיא לן אי בדמעיקרא קמתפים ואסור או בדהיתרא דהשתא קמתפים ושרי ומסקנא דבהיתרא קמתפים איכא למימר דלא דמי דשאני התם דאמר זה כזה ומש"ה אמר דכמו שהוא זה עכשיו קאמר אבל הכא שזו אומרת הריני מירה והאי מתפיס בה ואמר ואני משמע ודאי דבמירות דקאמרה קמתפיס והכי מוכחא סוגיין דנזירות שנכתוב בסמוך בס"ד. ומקשו תו הכא ונהי דחיילא התפסה מאי הוי נימא דכיון דאתפיס בה כי אבטיל נדרא קמא אבטיל נמי האי דדינא דמתפיס הכי הוא כדתנן בפ' מי שאמר (מיר כ:) הריני מיר ושמע חבירו ואמר ואני ואני כולן מירין הוחר אחד מהן הוחרו כולן ולעיל נמי בפ' ד' נדרים (דף כו. וסו. במשנה) אמר דבשתלאן זה בזה הותר הראשון הותרו כולן ולאו קושיא היא כלל דלא איתמר הותר א' מהן הותרו כולן אלא בהיתר חכם שעוקר הנדר מעיקרו הלכך כל שהותר א' מהן אגלי מילתא שלא היה כאן נדר מעולם ובטלה לה התפסה דבתרא אבל בעל שאינו עוקר למפרע אלא מכאן ולהבא אע״פ שהוחר הראשון אירך באיסורייהו קיימי שאין התפסה שלהם בטלה בכך וגמרא היא

לטיל טבי טיר יבי. עוד לדף עד:ן, ד) וע" שייך לדף הקודס], ה) [כל זה טעות הדפוס], ו) [שייך לע"בן,

תורה אור השלם ו. כָּל נֵדֶר וְכָל שְׁבֻעַת. אָסָר לְעַנֹת נָפֶשׁ אִישָׁהּ יְקִימֶנוּ וְאִישָׁה יְפֵרֶנוּ: במדבר ל יד

הגהות הב"ח

(ה) גמ' מדקתני כיןטעשה: (נ) רש"י ד"הומחי תניח כוותיה דרבי אמי ממלי: (ג) ד"ה מתניתין וכו׳ דטעמא וכו׳ מדקא קרי ליבמה אשה אלמא וכו׳ ומדקאמר הכא דאיכא כל"ל והד"א: (ד) ד"ה מיחל וכו' משום יהפר:

מוסף רש"י

כל הנדרים כו׳ הרי הן קיימין לא אמר כלום. קיימין לא והיאן יכול לקיימו (לעיל עב:). לא בא לכלל הקם לא בא לכלל הפר. הלכך לא מני מפר אלה לחתר שנדרה שבח לכלל

פירוש הרא"ש

דקתני בין שעשה בה מאמר. מכלל דקמעיה ליה לר' אליעזר 53 55053 מאמר: דקתני משנכנסה לרשותו. דמשנא' לרשותו אחר שכבר יש לו חלק בה היינו מאמר: מתני' הרי הן קיימין לא אמר כלום. כדפרישית לעיל דהוה ליה קיום בטעות לפי שיש נדרים שלא יחפוץ וה"ר אליעזר ממי"ץ פירש כאן עוד טעם אחר שיקיים נדרים שבא לכלל איסור מאותם שלא באו לכלל למותם שלח בחו לכנל איסור מיהו לריכים אנו לטעם הראשון דהא רבנן קאמרי דנדרים דלעחיד דשלא באו לכלל הקם לא באו לכלל הפר ומנא להו לרבנן דנדרים שלעתיד שלא נופן דנונים שנענוד שנו באו לכלל הקם דהא לא אמרו ק"ו אלא ע"כ משום להוי כמו קיום בטעות: את שבאו לכלל הקם. היינו נדרים שכבר חלו: גם' מחל חיילי ובמלי. לאשתו כשנדרה אותם חלו ונתבטלו לאלתר או לא

גם׳ איבעיא להו [לר"א] מיחל חיילי נדרי אשתו ובשלי. פי׳ כשהפר לה נדרי׳ שעמידה לידור [מיחל חיילין ובטלי, מי חמרינן דחיילי ובטלי. פי׳ כשהפר לה נדרי׳ שעמידה לידור [מיחל חיילין ובטלי, מי חמרינן דחיילי נדרי אשתו ובשלי.